NOTITIE

AAN Autoriteit Consument & Markt

CLASSIFICATIE C1 - Publieke Informatie
DATUM 29 september 2023
REFERENTIE REG-N 23-039
VAN [redacted]

ONDERWERP Toelichting Tarievenvoorstel TenneT TSO B.V. 2024

Het tarievenvoorstel voor het jaar 2024 (hierna: “TAR 2024”) van TenneT TSO B.V. (hierna: “TenneT”) is gebaseerd op het Methodebesluit transporttaken TenneT 2022-2026, het Methodebesluit systeemtaken TenneT 2022-2026 (beiden door de ACM vastgesteld op 20 september 2021), het x-factor besluit TenneT 2022-2026 transport en het besluit doelmatigheidsfactor 2022-2026 systeemtaken (beiden door de ACM vastgesteld op 20 september 2021). Op 4 juli 2023 heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) deze methodebesluiten vernietigd en de ACM zes maanden de tijd gegeven om herstelbesluiten te nemen.[1] De ACM heeft vanwege dit tijdspad de herstelbesluiten nog niet genomen ten tijde van het tarievenbesluit 2024. De ACM stelt daarom de tarieven 2024 vast op basis van de ‘oude’ besluiten. Deze notitie bevat een toelichting op TAR 2024. TenneT streeft ernaar om in Q2/2024 een specifieke prognose voor de tarieven 2025 te delen op een vergelijkbare werkwijze waarop TenneT eerder dit jaar de aangeslotenen informeerde over de verwachte tarieven voor 2024.

1. Vergelijking voorgestelde tarieven 2024 met tarieven 2023

Analyse 2024 vs. 2023	2024	2023	%
Afnemers EHS (220-380 kV)			
Vastrecht transportdienst per jaar	12.478,96	12.478,96	0,0%
kW gecontracteerd per jaar	60,65	27,98	116,8%
kW max per maand	6,91	3,03	128,1%
Afnemers EHS (220-380 kV) maximaal 600 uur per jaar			
Vastrecht transportdienst per jaar	12.478,96	12.478,96	0,0%
kW gecontracteerd per jaar	30,32	13,98	116,9%
kW max per week	2,39	1,05	127,6%
Afnemers HS (110-150 kV)			
Vastrecht transportdienst per jaar	2.760,00	2.760,00	0,0%
kW gecontracteerd per jaar	73,52	41,04	79,1%
kW max per maand	7,62	4,21	81,0%
Afnemers HS (110-150 kV) maximaal 600 uur per jaar			
Vastrecht transportdienst per jaar	2.760,00	2.760,00	0,0%
kW gecontracteerd per jaar	36,76	20,51	79,2%
kW max per week	2,64	1,46	80,8%

[1] Zie respectievelijk: ECLI:NL:CBB:2023:319 en ECLI:NL:CBB:2023:317

In april 2023 heeft TenneT een prognose voor de transporttarieven voor 2024 gepubliceerd.[2] In deze prognose heeft TenneT de verwachting afgegeven dat de EHS-tarieven zouden gaan stijgen met 120%-135% en de HS-tarieven zouden gaan stijgen met 80%-90%. Zoals hieronder beschreven liggen de tarieven in TAR 2024 aan de onderkant van de bandbreedte van deze eerder afgegeven prognose.

EHS-tarieven

De EHS-tarieven voor het jaar 2024 stijgen met 117-128% ten opzichte van de tarieven voor 2023. De voornaamste reden is dat de toegestane inkomsten EHS 2024 ten opzichte van 2023 zijn gestegen met 141%. Het grootste gedeelte van de stijging wordt veroorzaakt door de nacalculatie over 2022 en het voorschot op de verwachte nacalculatie over 2023 voor de inkoopkosten energie en vermogen. Andere significante mutaties betreffen:

Verhogend:

- Hogere inkomsten voor het Net op Zee fase II, waarvoor geen subsidie wordt verstrekt.

Verlagend:

- De teruggave welke TenneT doet in de tarieven ten gevolge van een incidentele bate.
- Het per 2024 afschaffen van de korting op de transporttarieven van grootverbruikers uit hoofde van de volumecorrectieregeling (hierna: "VCR") door de ACM.[3]

HS-tarieven

De HS-tarieven voor het jaar 2024 stijgen met 79-81% ten opzichte van de tarieven voor 2023. Dit is met name het gevolg van de doorcascadering van de gestegen EHS-kosten naar het HS-netvlak in combinatie met een stijging van de toegestane inkomsten HS. Het grootste gedeelte van de stijging wordt veroorzaakt door de nacalculatie over 2022 en het voorschot op de verwachte nacalculatie over 2023 voor de inkoopkosten energie en vermogen. Andere significante mutaties betreffen:

Verlagend:

- Het per 2024 afschaffen van de korting op de transporttarieven van grootverbruikers uit hoofde van de VCR door de ACM.[3]

2. Vergoeding RCR-investeringen

Voor projecten die vallen onder de Rijkscoördinatieregeling (hierna: “RCR-projecten”) geeft TenneT een schatting op van de vermogenskosten tijdens de constructiefase. Tevens volgt na oplevering van het project een vergoeding van zowel de kapitaalkosten (afschrijvingen en vermogenskosten) als de operationele kosten (algemene kosten en kosten energie en vermogen).

Gedurende 2023 zijn er drie RCR-projecten in gebruik genomen: de 380kV verbinding tussen Eemshaven Oudeschip en Vierverlaten, de verzwaring van de verbinding tussen Krimpen en Geertruidenberg uit het

[2] https://www.tennet.eu/nl/nieuws/tennet-verwacht-verdere-stijging-transporttarieven-2024
[3] https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-2024-geen-volumekorting-meer-voor-grootverbruikers-van-elektriciteit

cluster Beter Benutten Bestaande 380kV-ring en het onshore gedeelte van de net op zee verbinding voor de platformen Hollandse Kust Noord en Hollandse Kust West. De vermogenskostenvergoedingen van de RCR-projecten (vóór ingebruikname) dalen door de lagere gemiddelde onderhandenwerk (OHW)-balans van de resterende RCR-projecten in aanbouw. Dit is met name het gevolg van de ingebruikname van bovengenoemde projecten gedurende 2023.

De totale kosten van de RCR-projecten (na ingebruikname) laten met name een significante stijging zien als gevolg van het feit dat in 2024 voor de 380kV verbinding Eemshaven Oudeschip – Vierverlaten voor het eerst een volledig jaar afschrijvingen en operationele kosten worden toegevoegd. Ook de andere hierboven genoemde projecten die gedurende 2023 in gebruik zijn genomen, dragen hier aan bij.

De schatting die is opgenomen in TAR 2024 voor beide posten tezamen bedraagt circa EUR 67 miljoen.

3. Nacalculatie inkoopkosten energie en vermogen 2022

Gedurende 2021 en 2022 zijn de inkoopkosten energie en vermogen sterk gestegen. Deze inkoopkosten worden twee jaar na realisatie conform de methodebesluiten voor de transporttaak grotendeels nagecalculeerd en voor de systeemtaak volledig nagecalculeerd. De nacalculatie in TAR2024 vindt plaats over de kosten uit het jaar 2022. Dit komt neer op de volgende bedragen (inclusief heffingsrente):

- Systeemtaak: circa EUR 874 miljoen;
- Transporttaak EHS: circa EUR 358 miljoen;
- Transporttaak HS: circa EUR 93 miljoen.

4. Voorschot nacalculatie inkoopkosten energie en vermogen 2023

Op 28 februari 2023 heeft de ACM het voornemen aangekondigd om in het tarievenbesluit 2024 alvast een voorschot voor de verwachte nacalculatie inkoopkosten energie en vermogen over 2023 (normaliter verwerkt in het tarievenbesluit 2025) op te nemen ter hoogte van 25 tot 40% van de verwachte nacalculatie.[4]

TenneT heeft als onderdeel van TAR 2024 de laatst beschikbare inschatting van de totale inkoopkosten energie en vermogen in 2023 per product aangeleverd. Conform de invulmodule van de ACM is in TAR 2024 een voorschot ter hoogte van 25% van de verwachte nacalculatie opgenomen. Dit komt neer op de volgende bedragen:

- Systeemtaak: circa EUR 81 miljoen;
- Transporttaak EHS: circa EUR 107 miljoen;
- Transporttaak HS: circa EUR 25 miljoen.

[4] https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-houdt-bij-vaststellen-tarieven-tennet-rekening-met-extra-kosten-door-hoge-energieprijzen

5. Prognose aansluitdienst

De prognose voor de aansluitdienst 2024 is gebaseerd op de gerealiseerde opbrengsten van het kalenderjaar 2022.

6. Prognose inkoopkosten naastgelegen netten

De prognose voor inkoopkosten naastgelegen netten 2024 is door de ACM vastgesteld. Deze is gebaseerd op de gemiddelde realisatie in de jaren 2018, 2019 en 2020 gecorrigeerd voor inflatie.

7. Prognose InterTSO Compensation

De InterTSO Compensation (hierna: “ITC”) kan zowel een kostenpost zijn als een opbrengst. De prognose voor ITC is gebaseerd op de gemiddelde realisatie in de jaren 2018, 2019 en 2020 gecorrigeerd voor inflatie. Aangezien er in deze jaren nog sprake was van opbrengsten wordt in de prognose voor de tarieven 2024 rekening gehouden met een teruggave in de tarieven. Verschil tussen prognose en realisatie wordt conform het methodebesluit nagecalculeerd.

8. Rekenvolumina

TenneT heeft een schatting opgenomen voor de verwachte volumina 2024. De schatting is gebaseerd op de gerealiseerde volumina 2022. TenneT past in het tarievenvoorstel 2024 het besluit van de ACM toe om de VCR in 2024 af te schaffen. Als gevolg hiervan heeft TenneT voor de schatting van de rekenvolumina 2024 de bruto gerealiseerde volumina 2022 gehanteerd waarbij niet langer rekening is gehouden met de volumekorting die in dat jaar is verleend. Het toepassen van de bruto volumes leidt tot circa 8% lagere tarieven, daarbij is TenneT er vanuit gegaan dat de ACM de rekenvolumina voor 2022 ook bij toepassing van netto volumes gewijzigd zou hebben vastgesteld.

Indien de verwachte veranderingen in de volumina ten opzichte van de rekenvolumina een wijziging van meer dan 1% in de inkomsten veroorzaken, is de ACM voornemens de rekenvolumina gedurende de reguleringsperiode aan te passen aan de actuele verwachtingen op grond van artikel 41a, tweede lid, van de E-wet. Het omzetverschil bij berekening met de gerealiseerde volumina in 2022 (bruto volumes zonder correctie voor de VCR) vergeleken met de rekenvolumina 2023 is groter dan 1% (deze waren gebaseerd op gerealiseerde netto volumina van 2020). De rekenvolumina voor 2024 worden op basis hiervan aangepast naar de gerealiseerde bruto volumina 2022. Deze bruto volumina zijn volgens TenneT de beste schatter voor 2024, waarin de VCR niet langer wordt toegepast. De schattingsmethodiek is consistent aan de methodiek die gehanteerd is bij het tarievenbesluit 2023. Onderstaande tabel bevat een overzicht van de bruto en netto volumes in 2022:

VCR 2022	Volumes Bruto	Volumes VCR	Volumes TAR (Bruto -/- VCR)
Afnemers EHS (220-380 kV)			
Vastrecht transportdienst per jaar			0
kW gecontracteerd per jaar	1.391.069	179.366	1.211.703
kW max per maand	12.066.444	1.467.720	10.598.724
Afnemers HS (110-150 kV)			
Vastrecht transportdienst per jaar			0
kW gecontracteerd per jaar	16.178.146	1.134.943	15.043.203
kW max per maand	156.532.204	11.758.447	144.773.757

De totale waarde van de VCR bedraagt in 2022 circa EUR 69 miljoen.

9. Vergoeding inkomsten Net op Zee

TenneT is sinds 2016 aangewezen als de Netbeheerder op Zee. Dit betekent dat TenneT verantwoordelijk is voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van het Net op Zee. De ACM heeft door middel van het Methodebesluit van de Netbeheerder op Zee de toegestane inkomsten van TenneT voor de periode 2022-2026 vastgesteld.

TenneT heeft de wettelijke taak om het Net op Zee aan te leggen overeenkomstig het Ontwikkelkader windenergie op zee. De projecten binnen het ontwikkelkader zijn op dit moment opgesplitst in twee fases. Onder fase I vallen de volgende projecten: Borssele Alpha en Beta, Hollandse Kust Zuid Alpha en Beta, en Hollandse Kust Noord. Deze projecten zijn inmiddels allemaal in gebruik genomen. Overige projecten vallen onder fase II. Per eind 2023 wordt het project Hollandse Kust West Alpha naar verwachting als eerste project van fase II in gebruik genomen.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat verstrekt een subsidie in overeenstemming met artikel 77g van de E-wet, die de toegestane inkomsten van het Net op Zee fase I zal bekostigen. Dit betekent concreet voor het jaar 2024 dat TenneT verwacht dat de subsidie gelijk is aan de inkomsten van het Net op Zee van fase I en er derhalve geen inkomsten conform artikel 42a, derde lid, van de E-wet moeten worden toegevoegd aan de tariefinkomsten van de landelijke netbeheerder.

Voor de projecten die betrekking hebben op het Net op zee fase II heeft het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat niet het besluit genomen om de inkomsten via een subsidie aan TenneT te vergoeden. In de tarieven 2022 zijn voor het eerst de kosten voor het Net op Zee fase II overeenkomstig artikel 42a, derde lid van de E-wet verwerkt in de toegestane tariefinkomsten. Ook voor TAR 2024 voegt TenneT de inkomsten voor het Net op Zee fase II toe. Het gaat hierbij om een bedrag van circa EUR 173 miljoen.